

ANIMALIA

Dyretransport;
Dødelighet og opplæring

I opplæringsprogrammet for dyrebilsjåfører fokuserer vi på

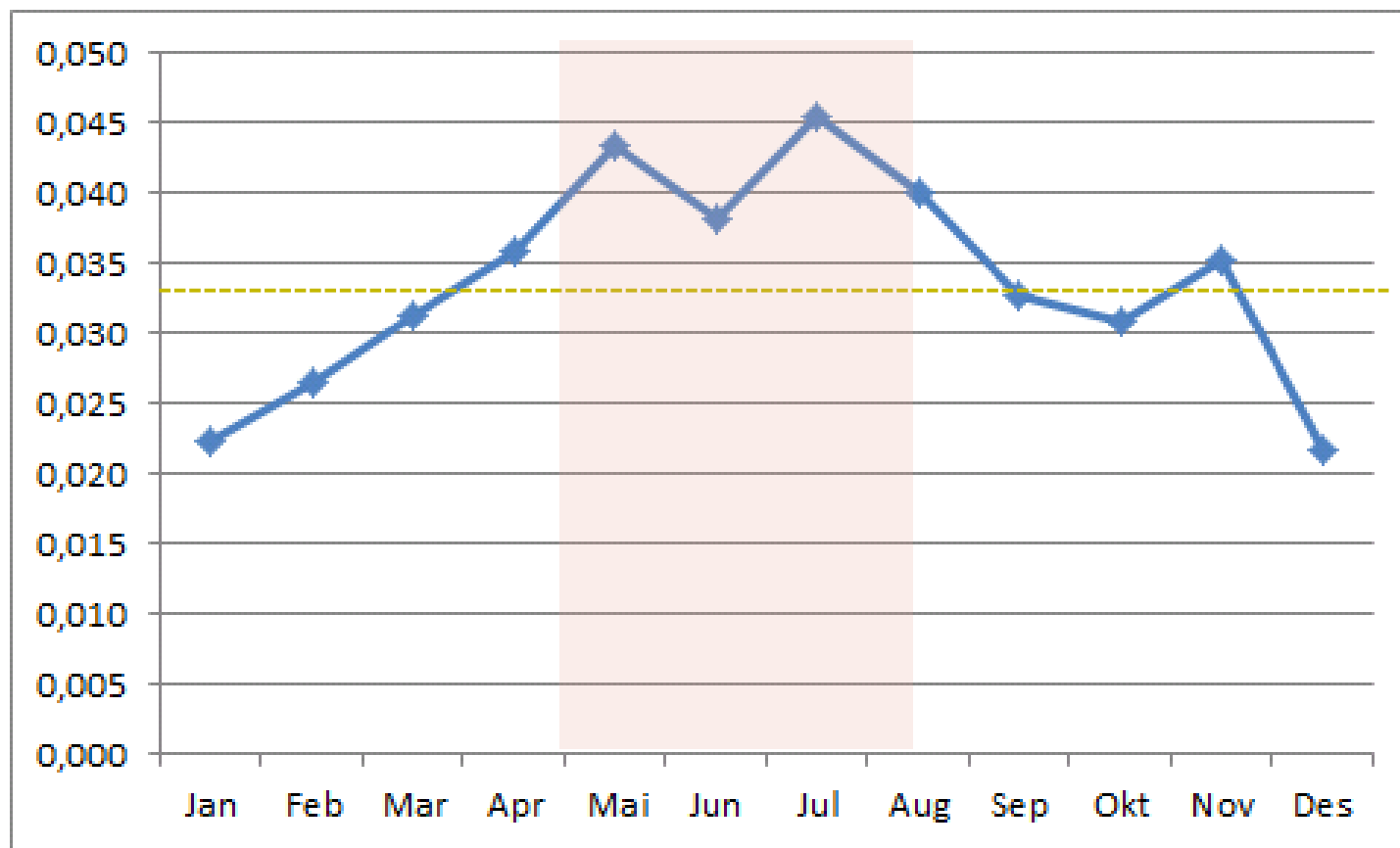
- Transportdyktighet/kondisjon/laktasjon
- Sjåførens **rett og plikt** til å avise dyr
- **Dyretetthet** – normer og skjønn
- Ventilasjon

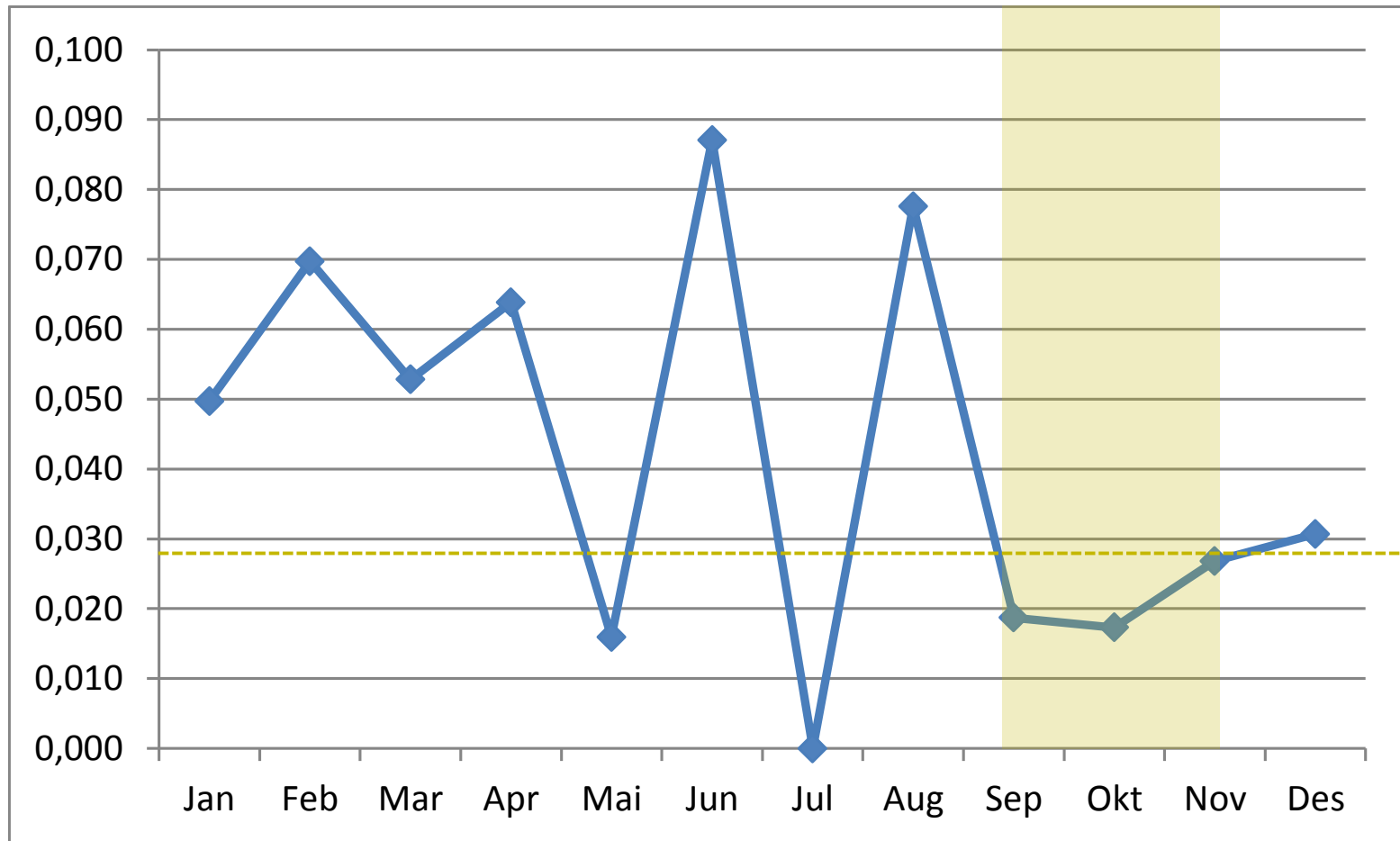
Transportdødelighet 2012

	Død/avlivet på bil	Død/avlivet slakteri
Storfe	4 dyr / 0,001 %	8 dyr / 0,003 %
Småfe	111 dyr / 0,010 %	204 dyr / 0,018 %
Gris	282 dyr / 0,018 %	254 dyr / 0,016 %
Kylling	75 293 dyr / 0,120 %	

% gris død eller avlivet under transport og oppstalling

% småfe død & avlivet under transport eller oppstalling

Prosjekt transportdød småfe pågår

- Alle sau/lam som dør eller avlives på bil eller bås på 4 slakterier skal obduseres
- Foreløpige resultater viser at et anlegg i Trøndelag avliver langt flere dyr ved ankomst enn et tilsvarende anlegg på Jæren
  - Kan skyldes at produsentene leverer dårligere dyr
  - Sjøfører m høy terskel for å avise avvikende dyr
  - Tøffere transporter – veistid/transporttid/stopp
  - Mer bevisst personell på fjøs; lav terskel for å avlive på fjøs

Vanligste årsak til at dyr dør eller avlives

Vår

Avmagring

Traume

Tarm

Annet

Høst

Nedtråkking

Avmagring

Tarm

Annet

Norm brukt på noen anlegg

Dyreslag	Storfe	Kalv	Gris	Purke	Lam med ull	Sau med ull
Arealkrav	1,5	1	0,46	0,86	0,3	0,4

Regelverk 05.01

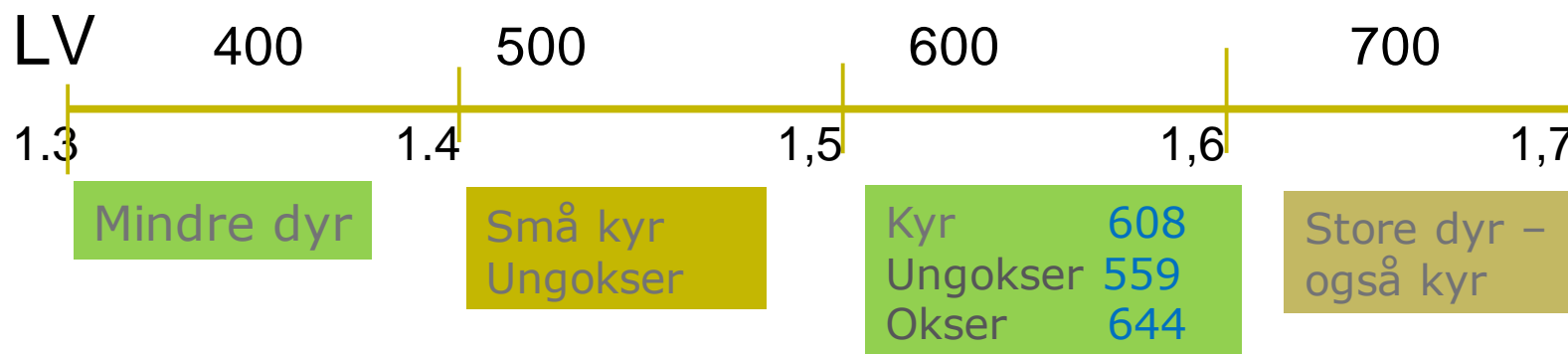
Snittvekt 2012=120 kg, 0,5 m²/gris
 LV ca 110 kg - 0,46 m² ok

Slaktevekt (2009)				145,3	18,4	32,0
Slakteprosent				72 %	43 %	43 %
Levendevekt	539,7	228,0	107,6	201,8	42,8	74,4
Arealkrav (kg levende gris/m ²)			235	235		
Arealkrav m ² /stk	1,5	1	0,46	0,86	0,35	0,45

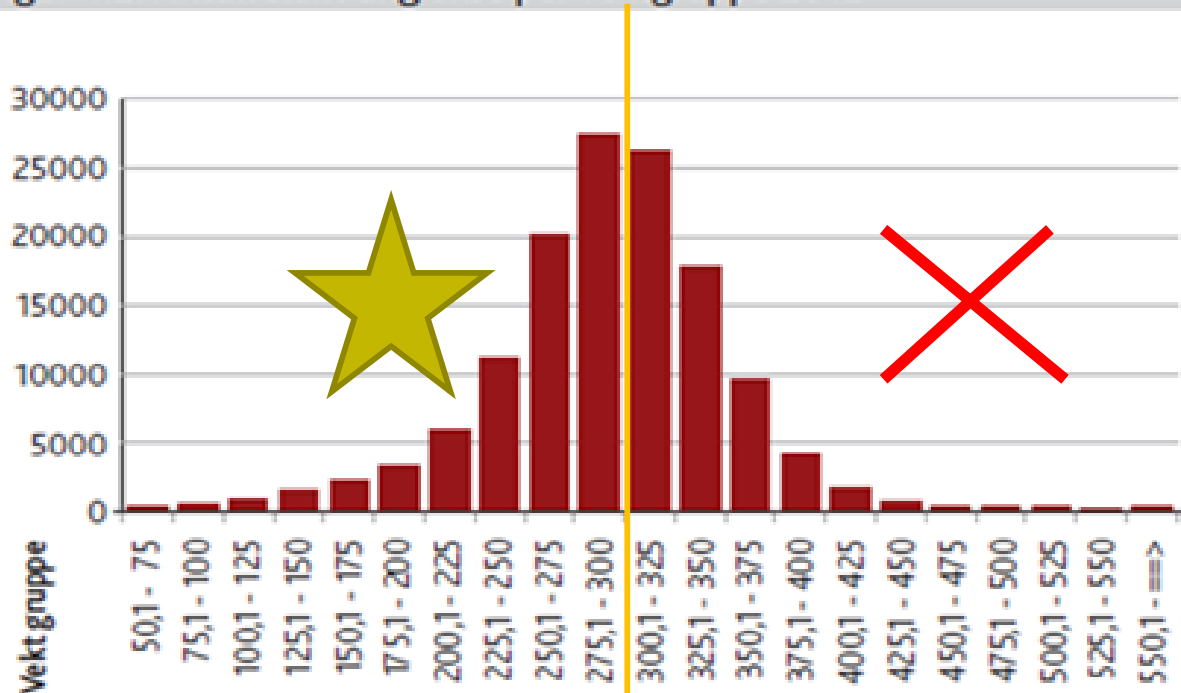
Tetthet storfe - transportforordningen

«Mellomstore dyr»	325 kg	0,95-1,3 m ²	} Norm 1,5
«Store dyr»	550 kg	1,3 -1,6 m ²	
Ekstra store	> 700 kg	> 1,6 m ²	

Vektfordeling ungokser 2012

Figur 4.2: Antall slakt ung okse per vektgruppe 2012

Transporttetthet lam

Noen sjåførar mener at det er greit m tetthet på **0,25 m²/lam**

Forordningen åpner for bruk av skjønn - men det ligger delvis inne når kravet er **0,3-0,4 m²/lam** under 55 kg levendevekt

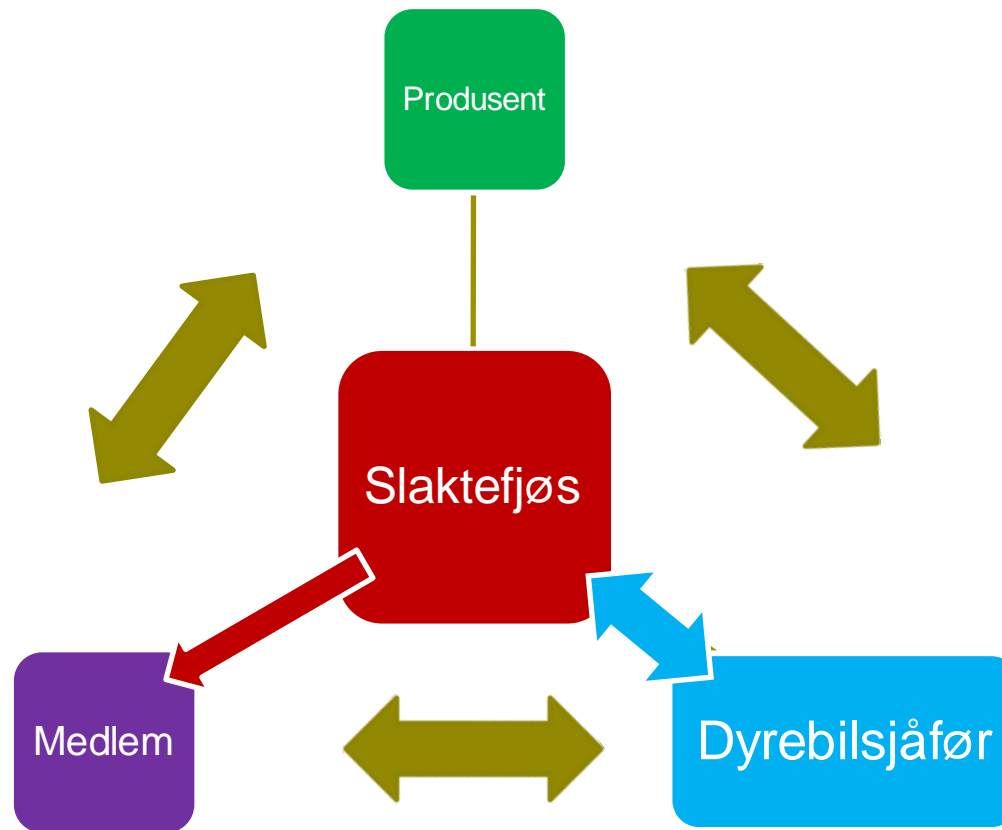
Det skal være snakk om små dyr før man kan gå vesentlig under 0,3 m² . Selv om det er mulig å få **plass** til vesentlige flere utegangere i dårlig forfatning, medfører det **uakseptabel risiko** for at nettopp slike dyr skal bli tråkket ned pga **høyt antall, atferd og dårlig konstitusjon**

«Jeg har fylt ut skaderapporten
– du kan fylle inn antall døde»

Forbedringsområder

1. Krav fra slakteri til produsent
2. Sjåførenes må si nei til «skrap»
3. Skjønn må ta utgangspunkt i fakta
4. Mottakskontroll, definisjoner/oppfølging av avvik
  - Normer for tetthet dyrebil
  - Sjåfører og bruk av skjønn
  - Vurdering og dokumentasjon lakterende dyr
5. Reaksjoner, ikke oppgjør til produsenter som har levert skrap

God kommunikasjon er en forutsetning for god dyrevelferd ved transport av slaktedyr

E-læringskurs om transport av dyr

- I januar 2014 ferdigstilles et nettbasert kurs om regelverket som gjelder ved næringsmessig transport av dyr
- Nye sjåførere som trenger kompetansebevis for dyretransport må arbeide med kurset før de møter på kurs og tar eksamen
- I tillegg håper vi det kan være interessant for personer som arbeider for transportører og slakterier – samt for tilsynspersonell

Dyretransport - regelverk

- ▶ Bakgrunn for kurset
- ▶ **Dyrevelferd**
- ▶ Før du kan transportere dyr
- ▶ Planlegging av et transportoppdr
- ▶ Transportmiddel for dyr
- ▶ Fjorfetransport
- ▶ Transportpraksis
- ▶ Under transport
- ▶ Dyretransport og dyresykdomme
- ▶ Emnetest
- ▶ Ettertest

Dyrevelferd

Her skal du få vite mer om viktigheten av god dyrevelferd og elementer som er med på å påvirke dyrenes velferd.

2.1 God dyrevelferd

Dyrevelferd er viktig først og fremst av hensyn til dyrene.

1/2 0%

2.2 Stress

Alt som forårsaker en uventet reaksjon hos dyrene, k...

1/3 0%

2.3 Vokalisering

Vokalisering betyr at dyrene gir lyd fra seg.

1/4 0%

2.4 Sanser

Generelt har dyrene bedre hørsel og luktesans e...

1/3 0%

2.5 Fluktsone, kritisk avst

Alle dyrearter har en fluktsone.

1/1 0%

Takk for meg!